

AKTIVNOST KOJA ZADIVLJUJE I NADAHNJUJE

IZ BOGATOG RADA I DJELOVANJA SLUŽBE IPD 117. BRIGADE HV

Prilično je teško započeti pisati o ovoj Službi, jer čovjek, najblaže rečeno, jednostavno ne zna od kuda i čime otpočeti i to stoga jer je ova Služba slavne i širom lijepe naše domovine Hrvatske slavom ovjenčane 117. brigade bila jedna od najplodnijih i najproduktivnijih Službi između svih u Hrvatskoj vojsci. Ispisala je, iscrtala i orisala ova Služba nebrojene stranice papira, plakata, pozivnica, pohvala, zahvala, novina, knjiga i još mnogo mnogo toga, a povijest i nije trenutačna pojava. Ona je vremenska, dakle nastaje i traje pa je takvu i treba uzimati. Sve ono što jest i što mora postati od povijesne važnosti treba pomno i pažljivo bilježiti da bi u nekom drugom vremenu moglo postati autentičan i originalan izvor izučavanja i istraživanja.

O ovoj Službi 117. brigade pisali su i drugi i to pohvalno, o njenom radu, unutrašnjoj pokretačkoj i stvaralačkoj energiji, kao i njenoj plodotvornosti. Evo sada i na ovom mjestu, u ovoj ediciji, u podravskoj enciklopediji, pišemo o ovoj Službi, o njenom radu, o njenom doprinosu u domovinskom ratu i konačnoj pobjedi nad krvoločnim zlikovcima.

Budući da smo ovaj članak odlučili posvetiti Službi informativno-propagandne djelatnosti 117. brigade, njenom radu, djelovanju i doprinosima u domovinskom ratu, o vojnim zbivanjima i akcijama ne bismo govorili na ovome mjestu, osim ako bude neophodno potrebno spomenuti neku ili neke od njih. O počecima, o balvan-revoluciji, o pripremama sa naše, hrvatske strane i početnim akcijama kao i daljem razvitku situacije pisat ćemo u nekim drugim radovima i drugim temama, naslovima. Doprinos Koprivničko-križevačke županije, naznačimo to još jednom, mora biti u cijelosti i u punom svjetlu iznesen i rasvjetljen, predočen i prezentiran cjelokupnom hrvatskom pučanstvu, a za to ima zaista mnogo tema kroz koje će sve to biti obrađeno.

POČETAK DJELOVANJA I SASTAV SLUŽBE

Ratno Zapovjedništvo koprivničke 117. brigade formirano je 3. listopada 1991. godine, a upravo od tada govorimo i o radu i djelovanju Službe informativno-propagandne djelatnosti brigade. Za prvoga ratnog zapovjednika brigade izabran je Dragutin Kralj¹, a za zamjenika Josip Nakić-Alfirević², za Službu informativno-propagandne djelatnosti. Prvi i svakako daleko najvažniji zadatak koji je slijedio, a proveden je gotovo u tren oka, bio je formiranje brigade³. Navedimo njen cjeloviti sastav pojedinačno, poimence, sa dužnostima koje su obnašali ljudi koji su ušli u njen sastav. Gospodin dr. Antun Mijatović⁴ u Službi je obnašao dužnost referenta. Dužnost koordinатора u Službi

Ilustracija: Romano BARIČEVIĆ za prvi hrvatski vojni list "CARDIST" čije je tiskanje počelo 1991. godine

obnašao je gospodin Dragutin Rendić⁵. Vrlo brzo u sastav službe i aktivan rad i djelovanje ulaze i dva dotadašnja novinara "Podravke", Mladen Pavković⁶ i Vladimir Kostjuk⁷. Ova dvojica novinara Službe IPD-e dobili su i posebne dozvole⁸ o kretanju po ratnim područjima i slobodnom izvještavanju pisanom riječi i ratnom fotografijom. Oba ova naša istaknuta novinara i kulturna djelatnika kao dobrovoljci HV⁹ prošli su sa svojom 117. brigadom mnoga vruća bojišta širom lijepa naše, što treba reći i za ostale pripadnike ove Službe. Za doprinos u domovinskom ratu primili su činove natporučnika Hrvatske vojske. služba je imala i svoga knjižničara. Ovu dužnost obnašao je Bojan Mijatović¹⁰. Uz zaduženja knjižničara obavljao je i zadaću lektora.

Dužnost tehničara-operatora obnašao je Ranko Tušek¹¹. Dužnost domara vojničkog kluba obnašao je Ivan Cmrk¹². Kao vozači u službi su bili zaduženi Zdravko Sraček¹³ i Davor Medvešek¹⁴. Zdravko Sraček obnašao je i dužnost mehaničara. U službi su radili i Stanko Gazivoda¹⁵ i Stjepan Posavec¹⁶.

POSLOVI I ZADUŽENJA BILI SU RAZNOVRNI I GOLEMI, A MORAL I RADNA ENERGIJA NEPRESUŠNI I VRIJEDNI DIVLJENJA

Nakon obavljenog prvoga i najvažnijeg zadatka, ustroja i borbenog aktiviranja brigade, pred Službom se nalaze ostali zadaci i zaduženja. Slijedeći, a i te kako važan zadatak kojemu je sada posvećena posebna i dužna pažnja bilo je pravilno i pravovremeno informiranje. Bilo je to neophodno obaviti radi širenja dezinformacija i laži, koje se počinju širiti sa svih strana. Trebalo je dakle onemogućiti i spriječiti rad i djelovanje pete kolone, koja je i na ovom našem području pustila jake korijene. Događaj koji se zbio 4. studenoga 1991. godine još je u većoj mjeri povećao i intenzivirao rad Službe. Od sada prelazi se na danonoćno obavještanje, dežurstvo i aktivnost. Naime, toga dana 117. brigada odlazi na bojište. Odmah potom Koprivnicom se pronijela vrlo neugodna i zastrašujuća vijest da je raketiran autobus sa bojovnicima, te da je tridesetak njih poginulo.

Naravno da je vijest nepovoljno odjeknula gradom i izazvala nemir i nespokojstvo među građanima Koprivnice, a još više među rodbinom i prijateljima bojovnika koji su krenuli u obranu lijepa naše. Na bojište je pristigla vijest da je raketirana Koprivnica i "Podravka". Efekat ove vijesti bio je još nepovoljniji. Čovjek koji se tada najviše istakao u aktivnostima ispred Službe IPD bio je Josip Nakić-Alfirević. Težište je prebačeno na potpuno cjelodnevno informiranje.

Nakon ovoga na Radio-postaji "GLAS PODRAVINE" osobno se oglasio Josip Nakić-Alfirević, koji je građanstvo Koprivnice obavijestio da se radi o običnoj dezinformaciji i laži, koja ide za tim da unese nesigurnost i pomutnju u redove koprivničkih građana. Odmah sutradan u koprivničkoj vojarni otvorena je telefonska linija za građanstvo. Otvoreno je pet telefona radi što lakšeg i bržeg komuniciranja sa koprivničkim građanstvom i rodbinom boraca na bojištu. Telefonska linija, prema građanstvu bila je neprekidno otvorena. Na Radio-postaji "Glas Podravine" uvedena je stalna emisija sa svrhom bolje informiranosti građanstva o stanju na bojištu i životu naših bojovnika.

Govoreći o neiscrpoj energiji, aktivnostima i plodotvornosti Službe IPD-a 117. brigade valja istaći da je bila prva između svih ostalih u HV koja je tiskala prvi vojni list, tjedno glasilo "GARDIST"¹⁷. Stalnim izdavanjem ovoga lista, koji je u početku izlazio kao tjednik, još je u većoj mjeri povećan stupanj informiranosti građanstva, bojovnika 117. brigade kao i ostalih postrojbi Hrvatske vojske. Do kraja 1991. godine, dakle u relativno kratkom vremenskom razdoblju, zabilježiti ćemo još nekoliko značajnih i znamenitih akcija i aktivnosti Službe. Za Božić i Novu godinu tiskani su čestitka i kalendari¹⁸. Služba je uspostavila i poštu na relaciji vojarna-bojište. Ovim je u potpunosti bio omogućen stalni kontakt roditelja i rodbine sa svojim, hrvatskim bojovnicima.

Valja spomenuti još jednu akciju. Naime, u koprivničkoj vojarni odslužena je Sveta misa, kojom prigodom je obavljeno i posvećenje vojarnje. Time je koprivnička vojarna postala prva u Hrvatskoj u kojoj je održana služba božja i posvećenje. Uz sve aktivnosti i radnje koje je ova Služba učinila posebno istaknimo organiziranje i držanje prve likovne kolonije.

Tom je prigodom 117. brigadi poklonjeno više desetaka umjetničkih radova¹⁹. Organiziran je i veći broj izložbi, kako u Koprivnici tako i van Koprivnice²⁰. Osnovno obilježje i karakter izložbi bio je doprinos domovinskom ratu.

AKTIVNOST KOJA ZADIVLJUJE, BUDI EMOCIJE I PODIŽE MORAL

Svaka postrojba Hrvatske vojske imala je svoju Službu informativno-propagandne djelatnosti. Svaka, pak, od ovih Službi imala je svoju aktivnost, rad i djelatnost. Svaka od Službi radila je u različitim uvjetima i u različitim sastavima. Napomenuli smo ova dva momenta, jer je o njima više

Ilustracija: Romano BARČEVIĆ za prvi hrvatski vojni list "CARDIST" čije je tiskanje počelo 1991. godine

manje ovisio i rezultat rada i djelovanja svake Službe²¹. Koprivnička 117. brigada, kao što nam je i znano, imala je svoju Službu IPD. Njen rad, aktivnost i rezultate imamo iza nas, pa bi sada trebalo o svemu još jednom i malo pošire i više reći.

Moramo istaći još nekoliko momenata kako bi čitatelju bilo jasnije i slikovitije ono što je već unaprijed napomenuto. Naime, riječ je o Službi IPD 117. brigade, ali moramo imati na umu da je 117. brigada u svom sastavu imala niže postrojbe unutar kojih su također djelovale određene službe, stoga je i rečeno da za cjelovitu obradu doprinosa domovinskom ratu sa područja Koprivničko-križevačke županije treba obraditi i napisati mnogo tema²². Možda ćemo sada ovdje neke stvari još jednom ponoviti, ali to nije suvišno, jer je i brigada u cijelosti kao i njena informativno-propagandna djelatnost upravo to i zavrijedila. Prije svega da kažemo ili još jednom ponovimo što sve znači govoriti o Odjelu IPD pri Zapovjedništvu 117. brigade HV. Govoriti o ovoj Službi prije svega znači akcentirati sve ono što je doprinosilo homogenosti i snazi bojovnika, njihovoj povezanosti sa njihovom sredinom, sa njihovim obiteljima, prijateljima i sa hrvatskim narodom u najširem smislu. Stalna skrb o svakom hrvatskom vojniku, o svakom ranjenom ili poginulom vitezu domovinskog rata iz sastava slavne 117. brigade, o visokoj motiviranosti i mobilizacijskoj spremnosti svih postrojbi da

Ilustracija: Romano BARICEVIĆ za prvi hrvatski vojni list "CARDIST" čije je tiskanje počelo 1991. godine

ustraju u ratu protiv agresora, bila je i ostala jedna od glavnih čimbenika cjelokupne bojovne spremnosti svih postrojbi brigade, a iskustva IPD Odjela, posebno ratna, daju više nego solidnu osnovicu kako za teoriju tako i za praksu u budućoj organizaciji postrojbi HV u miru i ratu. Odjel informativno-propagandne djelatnosti 117. brigade nastao je i započeo izrazitim intenzitetom svoju djelatnost, kako je to već i rečeno odmah nakon formiranja Zapovjedništva brigade, kada je istovremeno imenovan pomoćnik Zapovjedništva za IPD, sa jasnom zadaćom da prvotno stvori snažnu organiziranu službu koja će biti sposobna riješiti najsloženije zadatke u svezi sa mobilizacijom postrojbi, njihovom bojovnom i psihološkom pripremom i upućivanjem na bojište.

U skladu s tim odmah se pristupilo usporednom organiziranju dijela za psihološku i dijela za informativnu djelatnost Službe IPD sa zadaćom stvaranja svih potrebnih preduvjeta za funkcioniranje i realizaciju svih zadata postavljenih pred Zapovjedništvo brigade. Istovremeno se radilo i na obavljanju poslova u vojarni, u kojoj se nakon odlaska takozvane Jugoslavenske narodne armije iz Koprivnice zatekla značajna i vrijedna muzejska i bibliotečna građa i vrlo značajna stručna literatura. Knjižnica vojne pošte 2139 sređena je i proradila početkom studenoga 1991. godine, naravno pod stručnim vodstvom Službe IPD-a²³. Paralelno s upućivanjem postrojbi na novljansko bojište Odjel

Detalji fotografije Borisa Fabijanca

iz knjige "Žvjezda Hrvatska s Hrvatskom na čelu" autora Mladena Pavkovića objavljene u Koprivnici 1992. godine

Službe za informativno-propagandnu djelatnost imao je posebno važnu zadaću sprečavanja laži, dezinformacija i defetizma, što je uspostavio organiziranjem radio-emisija putem kojih je davao potpune i istinite informacije o situaciji na bojištu. Radio-emisije VP 2139 išle su na radio valovima Hrvatskog radija postaje "Glas Podravine" svake subote od dvanaest do trinaest sati, a prva je emitirana već 2. studenoga 1991. godine²⁴. Emisija je emitirana pod naslovom "POZDRAV BRANITELJIMA DOMOVINE GDJE GOD SE NALAZILI". Ovdje treba spomenuti ono što je već i rečeno da je prvo javljanje, u svezi sa spomenutom akcijom i svim onim što se poslije toga desilo obavio zapovjednik IPD Službe 117. brigade profesor Josip Nakić-Alfirević²⁵.

Autori ove radio emisije bili su gospoda Pavković, Kostjuc, Mijatović²⁶.

Uz posebni ponos i zahvalnost valja istaći da je Služba u cijelosti preuzela i obavila svoj zadatak u pogledu pružanja kako moralne tako i materijalne pomoći za vrijeme pogibije ili ranjavanja naših ratnika. Od prvoga dana prislo se obiteljima stradalih i poginulih i pružala im se neophodna materijalna, moralna i psihološka podrška.

Željko ČAPIĆ - Dugi, zapovjednik 145. taktičke grupe
iz knjige "Hrvatski vitezovi domovinskog rata" autora Mladena Pavkovića objavljene u Koprivnici 1992. godine

U okviru Službe IPD-a formirana je posebna služba za obnašanje stalnih kontakata sa rodbinom stradalih vitezova²⁷. Informativni dio Odjela, u čijem su se sastavu našli izvanredni i cijenjeni novinari započinje sa posebno plodnom djelatnošću. Sa velikim i posebnim entuzijazmom, voljom i ljubavlju pokrenuta je informativna lavina, koja je u cijelom tijeku rata imala izvanredne psihološke učinke i omogućavala jedan posebno visok stupanj spremnosti naših bojovnika i njihovih obitelji, grada i gospodarstva da se obrani ono najsvetije što svaka zemlja i njen narod želi, a to je sloboda, neovisnost i suverenost naše domovine. U ovom relativno kratkom vremenu dolazi do potpunog ekipiranja Službe, a rezultat toga je i promoviranje prvog hrvatskog vojnog glasila "GARDIST"²⁸.

Ostvaruju se mnogi i više nego potpuni kontakti sa postrojbama na terenu, s gospodarstvom uz osobitu podršku našeg giganta "Podravke", te "Bilokalnika", "Podravske banke" i mnogih drugih. Uspostavlja se najšira suradnja na terenu. Krenula je stalna poštanska veza na relaciji vojarna - bojišnica i obrnuto²⁹. Otvaraju se telefonske i druge veze, čime je u potpunosti uspostavljen kontakt bojišnica, grad, vojarna odnosno: bojovnici, rodbina, prijatelji.

GARDIST

GLASILO VOJNE POŠTE 2139 KOPRIVNICA

7927

GODINA I

PETAK, 25. LISTOPADA 1991.

BROJ 1

RIJEČ-DVIJE UMJESTO UVODA

Mora ih se pobijediti

POKRENULI SMO OVO GLASILO U ŽELJI DA PRATIMO SVE U SVEZI ZBORA NARODNE GARDE, ODNOSNO OBRANE NAŠE DOMOVINE

Hrvatska je u ratu. Još prije nekoliko mjeseci to mnogima nije bilo jasno. Četnici i arbo-komunistička sokratska, koja sebe nazive i Jugoslavenskom narodnom armijom, neprestano uništavaju sve što je hrvatsko. Spalili su i porušili mnoge sela i gradove. Iz svojih domova proćerali su žene, djecu, starije. Ranili su na tisuće ljudi, a veliki broj i ubili. Izvijestili su ratnih supruga obično naglašavaju da to nisu ljudi, da su to zvijeri. Oni nasaduju botnice, dječje vrtnice, škole, a rade i crkve.

Hrvatska je danas suverena i nezavisna. Počela je stvarati i svoja vojska. Pred MUP-a, sada djeluje i Zbor narodne garde. Naše jedinice sve su bolje naoružane, a među hrvatskim vojnicima još od prvih dana rata, morali je na zavidnoj razini. Nama je ovaj rat nametnut i mi smo ga prihvatili prihvatili. Slobodan Milošević i njegova bagera na stranicama naših pomislili otkad će vjerno upisani kao naj-

veći zločinci. Zlodjela koja su učinili ni ova riječ ne mogu opisati. Tzv. Jugoslavenska armija sigurno će se raspasti. Dugo nam je trebalo da shvatimo da smo pomagali vojnicke i oficire kako ih se jednako može zvatiti koji kao da su jedva četnici arbijski miti, pa da žestoko odzdrave po - Hrvatskoj. Ta generalata gamed, kao da se 45 godina školovata samo da pusti i plaćaju. Oni ne poštuju nikakva primirja. Njih se ne može preokrenuti, njih se mora - pobijediti.

Rat nije mislio kao ni koprievičko područje. Neki kažu da smo zasad još relativno dobro prošli. Okupatorska avijacija tek nas je samo jednom bombardirala!! Bearamo su takli po našim vojarni, obitelji jednog gardista. Svijetla točka, koliko-liko, su vojnici i oficiri okupatorske armije iz kasarne - oba Vukovic. Oni su predali sve svoje objekte bez jedinog ispaljenog metka. Narod ih je izradio na svojom da se više nikada ne

vrate. Lažu oni koji su pisali da su im Koprievičani pjeskavili i poklanjali im cvijeće. Možda neki i jesu, ali sve s ciljem da ovaj grad više nikada nema takve - čvrtne.

Nekadašnja kasarna sada je postala - vojarna. Tu se školuju mladi hrvatski borci. Jedan dio njih već je bio na ratilišma diljem domovine. Pokazali su se kao izuzetno ratnici. U svakom trenutku spremni su braniti grad, općinu, sve što je naše - hrvatsko.

S osnivanjem vojske, došlo su i nove ideje. Jedna od njih je i pokretanje glasila u kojem će se pratiti sve što je u svezi Zbora narodne garde, odnosno obrane naše domovine.

Bit će nam drago da i Vi sudjelujete u njegovu stvaranju. Pilača, predlažite, kritičarite. Naravno, i pohvaljajte, osobito one koji se vraćaju s ratilišta. Zajedno možemo najviše učiniti. Mladen PAVKOVIĆ

Faksimil naslovne stranice prvog broja prvog hrvatskog vojnog lista "Gardist"

Tiska se veći broj plakata. Već 10. prosinca 1991. godine promoviran je prvi vojnički kalendar³⁰. U kreiranju kalendara sudjelovao je akademski slikar Romano Baričević, koji je izradio crtež, a dizajn je izradio Vladimir Kostjuk. Kalendar je tiskan u tiskari "Strah"³¹. Tiskana je i prigodna čestitka za Božić 1991. godine, odnosno za Novu 1992. godinu.

U međuvremenu je informativno-propagandna djelatnost odnosno list "Gardist" inicirala prodajnu izložbu crteža Josipa Gregurića. Prikupljena financijska sredstva bila su namijenjena za potrebe ZNG-a. Rad i djelatnost Službe postaju sve bogatiji, neiscrpniji i raznovrsniji. Novi pothvat bilježimo 10. siječnja 1992. godine, kad je otvorena izložba "SLIKE RATA". Izložba je priređena u Galeriji Koprivnica, a posjeta izložbi bila je gotovo nezabilježena do tada³². Gotovo odmah poslije toga, 1. veljače 1992. godine održana je u koprievičkoj vojarni prva likovna kolonija u slobodnoj Hrvatskoj na temu "TRAGOM ZEMLJE", koju je vodio prof. Zlatko Kauzlaric-Atač³³. Neposredno prije

toga, u organizaciji lista "Gardist" priređena je izložba karikature Branka Dolenca³⁴. Izložba je bila postavljena u predvorju "Podravske banke", a tematika karikatura ovoga autora je rat, ali na drugi način³⁵. Izložba "Slike rata", koja je u Koprivnici pobudila veoma veliku pažnju i imala gotovo nezapamćenu posjetu, inicijativom predsjednika HGK³⁶ bit će preseljena u Zagreb³⁷. Izložba "Slike rata"³⁸ u Hrvatskoj gospodarskoj komori otvorena je 11. veljače 1992. godine, a otvorio ju je predsjednik Komore Ivica Gaži³⁹. I ovdje je, kao u Koprivnici, izložba pobudila zaista veliku pažnju i privukla veliki broj posjetitelja, koji se sa posebnom pozornošću sagledali doprinos 117. brigade i MUP-a Koprivnice domovinskom ratu⁴⁰.

Zabilježiti ćemo neke od izjava datih prigodom otvorenja izložbe⁴¹. Prvo navodimo izjavu Martina Špegelja, generala Zbora: "Izložba je aktualna i dobro osmišljena. Hvala autorima i divnim borcima Koprivnice - divne Podravine." Josip Manolić, predsjednik Ureda za zaštitu ustavnog poretka, dao je slijedeću izjavu: "Izložba je dobro postavljena, a eksponati su izražajni. Intima izložbe ne može međutim pokazati sve napore Podravine u ovom ratu protiv agresora."

Predsjednik HGK, inženjer Ivica Gaži dao je slijedeću izjavu: "Sa punim ponosom, kao stvarnim junacima ovoga doba, čestitam Vam na upornosti, snazi i ljubavi koju ugrađujete u noviju povijest, kao dokazano marljivi i hrabri ljudi. Vaša izložba najbolje svjedoči o tome kakvi su 'Podravci'. Saborski zastupnik Ante Krajina kazao je slijedeće: "Ponosan sam što sam pripadnik ove vojske i 117. brigade." Novinar Ivica Malogorski je kazao: "Izložba je impresivna čestitka hrabrim borcima 117. brigade." Citirat ćemo iz istoga broja "Gardista" u svezi ove izložbe: "Zbog manjeg izložbenog prostora priređivači zagrebačke izložbe 'Slike rata' bili su prinuđeni da ponešto reduciraju fotomaterijal, ali u cjelini to ne utječe na kvalitetu izložbe. Organizator izložbe je 'Gardist', glasilo 117. brigade HV. Ratne fotografije izlaže sedam autora po odabiru Vladimira Kostjuka, dok je za samu postavu izložbe odgovoran Zdravko Zlatar. Katalog je uredio Mladen Pavković, a gotovo četiri sata dokumentarnog video materijala s novljanskog i pakračkog bojišta pripremio je Dražen Pokec. Među brojnim suvenirima s bojišta, što su ih prikupili koprivnički borci, tu je i kolekcija Darka Sabolovića, Zvonka Pandurića-Strica i drugih. Izložba je realizirana zahvaljujući susretljivosti domaćina - Hrvatske gospodarske komore, što više uklopit će se u obilježavanje 140. godina Komore. I velika je vjerojatnoća da će izložbu posjetiti predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman."

Ovo predskazivanje se i obistinilo.

Prije nego spomenemo slijedeću veliku i zapaženu akciju, istaknimo da su pripadnici Službi IPD-a na razini Operativne zone Bjelovar održavali i seminare radi vlastite izobrazbe i usavršavanja⁴². Spomenuta nova akcija jeste priređivanje i postavljanje izložbe poklonjenih radova⁴³. Izložbu je organizirao list "Gardist", a otvorena je u Galeriji Koprivnica 7. ožujka 1992. godine. I ova je izložba na otvorenju, kao i kasnije, bila vrlo posjećena. Akcije i aktivnosti se redaju i nadalje i to veoma brzo. U Koprivnici je, a pod domaćinstvom "Podravke", 8. travnja 1992. godine održan seminar za predstavnike IPD-a Hrvatske vojske. Tom je prilikom bilo govora o aktualnim podacima i problemima ove istaknute djelatnosti. U izdanju ratnog glasila "Gardist" tiskan je i izdan plakat protuzračne obrane⁴⁴. Riječ je o plakatu 61. lakog artiljerijskog divizionu protuzračne obrane. Ima još niz aktivnosti koje je provela Služba IPD, o kojima ćemo progovoriti ne držeći se prestrogo datuma izvođenja. Inicijativom Službe organiziran je Klub 117. brigade, zatim Udruga dragovoljaca domovinskog rata, Udruga udovica domovinskog rata i HVIDRA.

Ove su organizacije preuzele od Službe svaka svoj dio posla i dalje ih redovno i revnosno sprovodile. U organizaciji glasila "Gardist" ostvarena je još jedna izložba koja nas je iznova podsjetila na ratne dane i ovaj teški i krvavi rat. Bila je to izložba, pod nazivom "RATNI DANI", izložba fotografija koja je otvorena u Domu hrvatske vojske u Koprivnici⁴⁵.

U predvorju restorana društvene prehrane "Podravke" priređena je u to vrijeme još jedna izložba. Bila je to izložba "Slike rata 2". Na ovoj je izložbi prezentiran veći broj fotografija gospodina Borisa Fabijanca koje su snimljene na pakračko-novljanskom bojištu⁴⁶. Nakon ove bilježimo još i druge akcije slavne i plodonosne Službe IPD-e 117. brigade Hrvatske vojske. Izložbe, koje su pripremane i održavane u Koprivnici postavljene su i izvan Koprivnice.

Nije sve ostalo samo na ratnoj temi, mada je ona svuda i u svakom trenutku bila dominantna. U Pulu se, u lipnju mjesecu 1992. godine, krenulo sa jednom novom temom⁴⁷, a prigodom ove izložbe⁴⁸ to je došlo do potpunog izražaja. Služba 117. brigade bila je prva koja je iz unutrašnjosti prošla kroz tunel Učku i pojavila se među našim Istranima. To je bilo predstavljanje Koprivnice, Podravine, 117. brigade, rata, podravskog gospodarstva i kulture u Istri, u Puli, a trajalo je možda prekratko, ali bilo je veličanstveno⁴⁹. I ovoga puta ostvarena je izvjesna financijska dobit koja je u cijelosti bila namijenjena u humanitarne svrhe. O poznatoj Službi IPD-a 117. brigade pisalo se dosta i na različitim stranama. U "GLASU ISTRE" od 24. lipnja 1992. godine u jednom od članaka je zapisano "od četvrtka do subote u Puli gostuju pripadnici 117. brigade". Članak je naslovljen "RAT-GOSPODARSTVO-KULTURA". Nadalje stoji zapisano: "Pod ovim nazivom održat će se opsežna manifestacija koja uključuje susrete, izložbe, koncerte i akciju Dobro je činiti dobro⁵⁰. U lipnju mjesecu 1992. godine Služba IPD-e provela je još dvije vrlo značajne i zapažene akcije. Osnovana je SLUŽBA ZA SKRB pri 117. brigadi Hrvatske vojske. Opseg poslova i zaduženja prelazio je mogućnosti rada i djelovanja Službe IPD-a, te je stoga bilo neminovno osnivanje ove Službe, Službe za skrb. Služba se bavi zbrinjavanjem boraca, ranjenika i rodbine poginulih i ranjenih. Nadalje, Služba vodi brigu o medicinskoj rehabilitaciji i o ostvarivanju prava ranjenih boraca. Služba za skrb stajala je pod direktnom ingerencijom Odjela IPD-a i načelnika saniteta brigade.

Druga od spomenutih akcija, a rekli bismo i okrunjenje rada i djelovanja Službe IPD-a 117. brigade HV bila je otvaranje Spomen-područja "KRIŽ ŽIVOTA" u koprivničkoj vojarni⁵¹. Prenosimo ovdje jedan dio iz uvodne riječi otvorenja Spomen-područja.

"Dame i gospodo, dragi gosti, borci herojske 117. brigade Hrvatske vojske!

Uoči Dana državnosti Republike Hrvatske, prvog kojeg obilježavamo kao punopravni članovi Ujedinjenih naroda, namjera nam je podsjetiti Vas da je u tom aktu najvišeg diplomatskog priznanja jedne države utkano izuzetno mnogo odlučnosti, znoja i krvi hrvatskih boraca. Svijet je od početka bezobzirnih progona i razaranja suosjećao sa Hrvatskom, ali tek ih je odlučan otpor hrvatskih branitelja uvjerio da lijepa naša neće pokleknuti pred osvajačem i da upravo zato zaslužuju svoju neovisnost. U svemu tome junaštvu, diljem hrvatskih ratišta ugasilo se, nažalost, i 36 života mladih Koprivničana i Križevčana, boraca 117. brigade⁵². Okupili smo se ovdje da trajno obilježimo njihov neprocjenjivi doprinos uskrснуću hrvatske državnosti. Tu je spomen-prostor u cijelosti posvećen našim dragim suborcima i prijateljima, žrtvama domovinskog rata. Znamenje koje je pred Vama jednostavno je i iskreno svjedočanstvo vremena u kojem se stalno isprepliće herojstvo i patnja, rađanje i umiranje. Riječ je prije svega, o zajedničkom humku. Njegov bi se elipsoidni oblik mogao tumačiti kao oblik geometrijskog savršenstva. Križ, pak, koji se uzdiže nad humkom je i križ spasenja, križ kojim je, kako bi to pjesnik rekao, Hrvatska preko Golgote dosegla slobodu. Križ je i drevni kršćanski simbol, a Hrvatska je već više od 1100 godina integralni i od Svetog Oca Pape priznati dio kršćanske Europe, one na kojoj počiva cjelokupna zapadna civilizacija. Simbol križa uvijek će u nama buditi najplemenitije osjećaje."

Čitavom površinom humka postavljene su spomen-ploče sa imenima poginulih vitezova⁵³. Zapisat ćemo ovdje još jednu rečenicu iz, spomenute uvodne riječi. "Dragi naši ratnici, napustili ste

nas da bi trajno ostali dio naše sretnije budućnosti.¹¹ Na spomenutoj i opisanoj manifestaciji bili su nazočni pripadnici 117. brigade, roditelji i rodbina pripadnika Hrvatske vojske koji su svoje živote položili na oltar domovine, brojni uzvanici kao i osobni izaslanik predsjednika RH dr. Franje Tuđmana, potpredsjednik Sabora Stjepan Sulimanac⁵⁴. Pri kraju ovoga prvoga dijela tadašnje manifestacije⁵⁵ na Spomen-područje su položeni vijenci delegacija 117. brigade, OZ Bjelovar, Centra za obuku novaka i općina Koprivnice i Križevci. U drugom dijelu ove manifestacije posvećen je ratni barjak i znakovlje 117. brigade. Čin posvećenja predvodio je velečasni Vjekoslav Britvec⁵⁶. U ovom drugom dijelu manifestacije nazočnima su se svojim govorom iznova obratili pukovnik Ivica Zgrebec i Stjepan Sulimanac. Ovom su prigodom nazočnima govorili i predsjednici općina Koprivnica⁵⁷ i Križevci⁵⁸. Ratni barjak, unikatne izrade, barjaktaru brigade uručio je kum Vladimir Sirovec, kao jedan od cijenjenijih i poštovanih građana Koprivnice. Preostali dio manifestacije ispunjen je kulturno-umjetničkim programom.

Privodeći kraju pisanje ovoga članka moramo zapisati još neke od podataka, koji za sada još nisu iznijeti niti zapisani. Kao prvo, recimo da se funkcija službe IPD-a 117. brigade gasi sa demobilizacijom brigade. Formiranjem zapovjedništva 117. brigade HV, kako smo već i zapisali imenovan je, uz zapovjednika brigade gospodina Dragutina Kralja i zamjenik zapovjednika za IPD profesor Josip Nakić-Alfirević. On je tu dužnost vrlo časno i sa potpunom moralnom i materijalnom odgovornošću obnašao do sredine siječnja mjeseca 1992. godine⁵⁹, kada je preuzima i obnaša gospodin Stanko Gazivoda, sve do odlaska na novu dužnost⁶⁰. Napisat ćemo još nešto. Ako je istina da "šećer dolazi na kraju" onda niti malo ne griješimo što i ovo donosimo posljednje. U prebogatoj aktivnosti, prije svega izdavačkoj aktivnosti, posebno zabilježimo doprinos gospodina Mladena Pavkovića⁶¹. U tijeku bogate i široke aktivnosti Službe IPD 117. brigade HV na svim poljima, ovaj poznati novinar izdao je dvije svoje publikacije, koje će ostati trajni spomen jednoga vremena bogate i burne povijesti Hrvatske i njenoga naroda⁶².

Bilješke:

1. I ranije je, prije formiranja ovoga ratnoga Zapovjedništva, na čelu sa zapovjednikom g. Kraljem, u nekoliko navrata bilo predlagano Zapovjedništvo, međutim do profunkcioniranja nikada nije došlo.
2. Prof. Josip Nakić-Alfirević rođen je u Bogovini 15. studenog 1949. godine.
3. Formiranje 117. brigade Hrvatske vojske, na čelu sa zapovjednikom Dragutinom Kraljem obavljeno je 3/4. listopada 1991. godine.
4. Dr. Antun Mijatović rođen je u Zagrebu 2. svibnja 1939. godine.
5. Gospodin Dragutin Rendić rođen je u Koprivnici 22. srpnja 1944. godine.
6. Gospodin Mladen Pavković rođen je u Ludbregu 22. rujna 1951. godine.
7. Gospodin Vladimir Kostjuk rođen je u Koprivnici 26. rujna 1943. godine.
8. Dozvole je izdalo Zapovjedništvo OZ HV Bjelovar, pod int. brojem 1069-2, u Bjelovaru 13. listopada 1991. godine.
9. Gospoda Mladen Pavković i Vladimir Kostjuk kao dobrovoljci uključili su se u redove Hrvatske vojske.
10. Gospodin Bojan Mijatović rođen je u Zagrebu 8. prosinca 1969. godine.
11. Gospodin Ranko Tušek rođen je u Koprivnici 23. ožujka 1970. godine.
12. Gospodin Ivan Cmrk rođen je u Botovu 22. lipnja 1946. godine.
13. Gospodin Zdravko Sraček rođen je u Molvama 21. lipnja 1951. godine.
14. U Službi radi kao profesionalni vozač.
15. Gospodin Stanko Gazivoda obnašao je duže vremena dužnost zamjenika Zapovjednika za IPD.
16. U Službi IPD je obavljao dužnost referenta.
17. Prvi broj ovoga lista tiskan je i izdan već 25. listopada 1991. godine.
18. Tiskan je veliki zidni i mali džepni kalendar.
19. Poklonjeno je više od stotinu radova poznatih i priznatih umjetnika.
20. Izložbe su organizirane u Zagrebu, Kutini, Puli, Austriji, Njemačkoj...
21. Ovdje prije svega mislimo na to koliko je direktno odnosno indirektno prisutna neposredna ratna opasnost i sam sastav i osobna osposobljenost pripadnika Službe.

22. Navedimo ovdje samo neke od tih tema: "Učešće dragovoljaca u domovinskom ratu", "Učešće MUP-a u domovinskom ratu", "Ratni put 117. brigade", "145. BG", "Protuzračna obrana" itd.
23. Knjižnicu je stručno sredio i vodio gospodin Bojan Mijatović.
24. Autori i voditelji radio-emisije bili su gospoda Mladen Pavković, Vladimir Kostjuk i Bojan Mijatović.
25. Osnovni cilj ovoga obraćanja preko radio-postaje bio je u tome da se otklone laži i dezinformacije, odnosno spriječi djelovanje pete kolone.
26. Riječ je o dr. Antunu Mijatoviću.
27. Riječ je o Službi za skrb.
28. Prvi broj ovoga vojnoga lista izašao je 25. listopada 1991. godine.
29. Uspostavljena je poštanska veza sa bojištem.
30. Promoviran je mali džepni kalendar.
31. Ovaj projekt financiralo je Croatia osiguranje.
32. Izložbu je posjetilo preko 5.000 posjetitelja.
33. Ideju za organiziranje ove kolonije iznijeli su gospoda Kostjuk i Pavković, a gost kolonije bio je velikan hrvatske naive Ivan Generalić.
34. Gospodin Branko Dolenc bio je pripadnik 117. brigade Hrvatske vojske.
35. Osnovna tema karikatura jeste rat kako ga sagledava sam autor, kao pripadnik Hrvatske vojske.
36. Predsjednik HGK bio je Hlebinčanin inž. Ivica Gaži.
37. U prostorije Privredne komore hrvatske.
38. Dio doprinosa domovinskom ratu, Koprivničko-križevačke županije.
39. Inž. Ivica Gaži bio je predsjednik HGK.
40. Na otvorenju ove izložbe bili su nazočni predstavnici političkog i vojnog kao i privrednog života Hrvatske.
41. Izjave su zabilježene u listu GARDIST, broj 14 od 14. veljače 1992. godine.
42. Bilježimo seminar IPD Službi u Danuvaru i Koprivnici.
43. Radovi nastali na prvoj likovnoj koloniji poklonjeni su 117. brigadi.
44. Promocija plakata održana je u Skupštini općine Koprivnica.
45. Ova je izložba otvorena 16. svibnja 1992. godine.
46. Izložbu je otvorio generalni direktor "Podravke" gospodin Zvonimir Majdančić.
47. Krenulo se sa temom "RAT-GOSPODARSTVO-KULTURA".
48. Izložba je bila otvorena, bolje rečeno, ova manifestacija trajala je od 25.-27. lipnja 1992. godine.
49. Iako je ova manifestacija trajala svega tri dana program je bio vrlo bogat i raznovrstan.
50. Sav prihod i sa ove vrlo uspjele manifestacije bio je namijenjen u humanitarne svrhe.
51. Ova manifestacija održana je u povodu Dana državnosti 29. lipnja 1992. godine u krugu vojame "BAN KRSTO FRANKOPAN" u Koprivnici.
52. To je brojka koja nije bila konačna, poginulo je još nekoliko boraca sa ovoga područja.
53. Prigodom otvorenja Spomen-područja bilo je 36 pločica sa ispisanim imenima, međutim, nažalost, ovaj se broj do danas povećao na preko četrdeset.
54. U prvom dijelu manifestacije, nakon pukovnika Ivce Zgrebeća nazočnima se govorom obratio Stjepan Sulimanac.
55. Manifestacija je održana 29. lipnja 1992. godine.
56. Vjekoslav Britvec, župnik župe Koprivnički Ivanec.
57. Ispred Skupštine općine Koprivnica nazočnima se obratio gospodin Zdravko Mikotić.
58. Ispred Skupštine općine Križevci nazočnima se obratio gospodin Stjepan Palijan.
59. Gospodin prof. Josip Nakić-Allfirević vratio se na svoj redovni posao u Otvoreno sveučilište.
60. Gospodin Stanko Gazivoda odlazi na novu dužnost u Zborno područje Bjelovar.
61. Gospodin Mladen Pavković bio je pripadnik 117. brigade HV, a zatim 145. Udarne grupe HV.
62. Riječ je o knjigama koje su promovirane 1992. godine, knjiga pjesama "ŽIVJELA HRVATSKA S HRVATSKOM NA CELU" i "HRVATSKI VITEZOVI DOMOVINSKOG RATA".